

# ΜΗΧΑΛΕΝΕΖΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέραντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.—

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

## Ἀὔριον πωλεῖται

εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ διανέμεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς τὸ Η' φυλλάδιον τοῦ

## ΚΥΡΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΟΛΕΡΑΝ

Τύπος, ἀρχαὶ καὶ ἐπιστήμονες εὐρισκόμεθα εἰς μίαν πλάνην, προκειμένου περὶ χολέρας, ἣτις πολλῶν κακῶν δύναται νὰ γίνῃ πρόξενος ἀνά πάσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν πολυάριθμον πρωτεύουσαν ἰδίᾳ. Νομίζομεν ὅτι ἄλλο μέσον προφυλάξεως ἀπὸ τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου δὲν ἔχομεν· καὶ ὅτι ἂν δυνηθῶμεν νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὴν αὐστηρὰν σύνταξιν τῶν λοιμοκαθαρητηρίων, ἂν οὐδεὶς ἐξ ἐπιχολέρων μερῶν προερχόμενος διαφύγῃ τὴν εἰκοσαήμερον κάθαρσιν, ὅτι τότε ἢ Ἑλλάς μπορεῖ νὰ κοιμᾶται ἡσυχῶς καὶ ἐπὶ τῶν δύο τῆς ὥτων, βεβαίᾳ ὅτι ἡ χολέρα οὐδέποτε θὰ τὴν πλησιάσῃ.

Δὲν λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὅπως ὁ θεσμὸς τῆς λεγομένης στρατιωτικῆς ζώνης ἀπεδείχθη ἀπρηχαιώμενος καὶ κατεδικάσθη ὡς πρόξενος μᾶλλον κακοῦ ἢ καλοῦ, οὕτω κινδυνεύει νὰ παληόσῃ καὶ ὁ θεσμὸς τῶν λοιμοκαθαρητηρίων καὶ θὰ θεωρηθῇ αὐτὸς ἂν ὄχι ἐπιβλαβής, ἀλλὰ αἰωδυνος, ὄχι δηλαδὴ ὠφέλιμος. Δὲν θὰ παρακολουθήσωμεν τὰς θεωρίας τῶν χολερολόγων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς θέσεως ταύτης, διότι οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ ἀναγκῶσταί μας δύνανται νὰ παρακολουθήσωσιν αὐτάς· ὀφείλομεν ὅμως νὰ ὀδηγώμεθα ὑπὸ τῶν παράδειγματων ὅσα οἱ θεωρητικοὶ φέρνουσιν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς θέσεώς των. Δὲν ὑπάρχει νομίζομεν εἰς τὰ περὶ χολέρας αὐθεντία μεγαλειτέρα τοῦ Γερμανοῦ Πεττενκόφερ. Ἰδοὺ λοιπὸν ποῖα θεωρεῖ ὁ μέγας συγγραφεὺς ὡς κυριωτέρους παράγοντας τῆς διαδόσεως τῆς χολέρας :

1) Τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τόπων ἐπιχολέρων, δι' ἧς διαδίδεται τὸ εἰδικὸν μίasma (τὸ χολερόσπυρμα)· 2) τὴν ἀτομικὴν προδιάθεσιν· 3) τὴν τοπικὴν (χώρου τε καὶ χρόνου) προδιάθεσιν.

Ποῖα λοιπὸν εἶνε τὰ μέσα τὰ καταπολεμοῦντα καὶ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς παράγοντας; Ὁ κ. Πεττενκόφερ λίαν ὀρθῶς παρατηρεῖ ὅτι ὅπως ἐμποδισθῇ ἡ μετάδοσις καὶ διά-

δοσις τοῦ χολερικοῦ σπέρματος, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ποῖον εἶνε ἡ τοῦλάχιστον ποῦ ἐδρεύει ὅταν μεταδίδεται. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς κολλητικότητος τῆς χολέρας, οἱ φρονούντες ὅτι ἡ νόσος οὐδὲν κοινὸν ἔχει μετὰ τοῦ τόπου ὅπου μεταδίδεται, θεωροῦσιν ἕδραν τῆς νόσου αὐτὸν τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα τὸν χολεριῶντα, καὶ ἰδίως τὰ ἀποχωρήματα τῶν προσβληθέντων ἢ καὶ τῶν ὑγιῶν ἀκόμη, τῶν ἐξ ἐπιχολέρων μερῶν προερχομένων· φρονοῦσιν ἐπομένως ὡς μόνον προφυλακτικὸν τὴν ἀπομόνωσιν τῶν προσβεβλημένων ἀπὸ τῶν ὑγιῶν καὶ τὴν ἀπολύμανσιν τῶν ἀποχωρημάτων καὶ οὐ τινοσ δῆποτε ἄλλου παντός χολεριῶντος. Ἐντεῦθεν αἱ ζῶναι, τὰ λοιμοκαθαρητήρια καὶ τὰ λοιπὰ ἀπολυμαντικά μέσα.

Ἐν τούτοις οὔτε αἱ στρατιωτικαὶ ζῶναι, οὔτε τὰ λοιμοκαθαρητήρια, οὔτε τὰ ἀπολυμαντικά ἐτελεσφόρησαν κατὰ τῆς διαδόσεως τῆς νόσου. Παράδειγμα ἢ μεταξὺ Ρωσίας καὶ Ρωσίας σχηματισθεῖσα στρατιωτικὴ ζώνη τὸ 1832 καὶ τὸ λοιμοκαθαρητήριον τῆς Μάλτας τὸ 1865. Οὐδέποτε δὲ αὐστηρότερα περιζώσις καὶ αὐστηρότερον λοιμοκαθαρητήριον ἐγένετο ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις. Καὶ ὅμως οὔτε ἐκεῖνη οὔτε αὐτὸ ἠμτόδισαν τὴν διάδοσιν τῆς νόσου. Ἐφ' ὅλης τῆς νήσου τὸ 1865 ἡ χολέρα ἔθυσε καὶ ἀπώλεσε. Παρατηρήθη ἐν Μονάχῳ τὸ 1873—74 ὅτι ἡ τελειότερα ἀπομόνωσις καὶ τὰ αὐστηρότερα ἀπολυμαντικά ἐφηρμόσθησαν εἰς τοὺς στρατῶνας· ἐνῶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ πολὺ ὀλίγον ἐφρόντισαν περὶ τούτου. Ἡ στατιστικὴ δὲ μετὰ τὴν σβέσιν τῆς νόσου ἀπέδειξεν ὅτι ἡ αὐτὴ θνησιμότης παρατηρήθη εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς οἷα καὶ εἰς τοὺς ἀστοὺς. Καὶ ἄλλη παρατήρησις· ἐν Μονάχῳ ἡ χολέρα εἶχε δύο περιόδους, μίαν χειμερινὴν καὶ μίαν θερινήν. Καὶ τὴν μὲν θερινὴν περίοδον ἀπολυμαντικά μέσα δὲν ἐτέθεισαν εἰς ἐνέργειαν· τὴν δὲ χειμερινὴν τοῦαντίον ἡ Ἀστυνομία ἐπέβαλε καταναγκαστικὴν ἀπολύμανσιν καὶ ὅμως ἡ θνησιμότης ὑπῆρξεν ὀλιγωτέρα κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ μεγαλειτέρα κατὰ τὴν χειμερινήν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀπομόνωσις ἀκόμη τῶν χολεριῶντων ἀπὸ τῶν ὑγιῶν οὐδόπως ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ ροῦ τῆς ἐπιδημίας, τὰ πάντα δὲ ἀπέδειξαν, ἐπιφέρει ὁ Πεττενκόφερ, ὅτι τὸ μόλυσμα οὐχὶ ὑπὸ τῶν χολεριῶντων, ἀλλ' ὅτι ἐκ τοῦ νοσογόνου χολεροτόπου ἀκτινοβολεῖ.

Καὶ ἐδῶ φθάνομεν εἰς τὸ καθαρῶς ἀθηναϊκὸν πρόβλημα τῶν ἐκ τῆς χολέρας φόβων. Τανύσατε λοιπὸν τὰ ὠτά σας,

ὡς σεβαστοὶ ἄρχοντες, καὶ ἀκούσατε τί λέγει ὁ Πεττεκόφερ :

« Ἐκ τῶν οὐσιωδესτέρων αἰτιολογικῶν παραγόντων εἶνε, καθ' ἣν ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ἡ μόλυνσις τοῦ ἐδάφους ἐκ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῆς ἀνθρωπίνης κατοικίας. Κανονικὴ διοχέτευσις καὶ ἀφθονος προμηθεῖα καθαροῦ ὕδατος, καταστροφή τῶν σχηματιζομένων βόθρων καὶ παντός ἐν γένει συντελούντος εἰς προικοδότησιν τοῦ ἐδάφους διὰ πλουσίας τροφῆς ὀργανικοῦ βίου ἄριστος παντός κωλύοντος τὸν ροὴν τῶν ὑδάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ ὑπ' αὐτὴν, τοῦθ' ὅπερ σχηματίζει φοβεράς ποικιλίας ἐν τῇ ὑγρασίᾳ τοῦ ἐδάφους—αὐτὰ εἶνε τὰ κατὰ τῆς χολέρας μέσα. Καὶ ἀπόδειξις ὅτι εἰς ἐκεῖνα τὰ κράτη ἡ χολέρα δὲν κατώρθωσε νὰ φέρῃ καταστροφάς, ὅσα διὰ τοιούτων μέσων ἐζήτησαν νὰ τὴν πολυμήσουσιν. Τὸ 1866 ποὺ ἀνεφάνη ἀσθενεστέρη, ὀλιγώτερά καταστρεπτικὴ ; Ἐν Ἀγγλίᾳ. Καὶ εἰς μεταγενεστέρους περιόδους, ἐνῶ ἐμαίνετο εἰς ἄλλους ἡπειρωτικούς τόπους, ποῖον κράτος διετέλεσεν ἀπρόσβλητον ὑπ' αὐτῆς ; Πάλιν ἡ Ἀγγλία ! Καὶ τοῦτο διότι ἀπὸ τοῦ 1834 ἀπὸ τῶν λοιμοκαθαρτηρίων καὶ τῶν ἀπομονώσεων ἐστρεφετὴν κολοσσαίαν προσοχὴν τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑγειονομικῶν μέσων ὁ δοξασθεὶς ὡς ἐπιστήμων ἐν παντὶ ἀφορῶντι τὴν χολέραν Δζὸν Σίμων, ἔγραψε διὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν αὐθεντίας : « Ἡ εἰδικὴ μεταναστευτικὴ δύναμις τοῦ χολερικοῦ μολύσματος ἐκείνους μόνον τοὺς τόπους δύναται νὰ προσβάλλῃ, ὅπου ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐνέχει προσόντα τινὰ δυνάμενα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ μιάσματος νὰ ἀποδώσῃ δηλητηριώδη. » Τί σημαίνει τοῦτο; ὅτι ἡ χολέρα ταξιδεύει σιωπηλῆ καὶ χωρὶς ν' ἀρίστη ἔχῃ τῆς διαβάσεως τῆς διὰ τῶν τόπων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶνε καθαρά καὶ ὑγιής. Ἐχει δίκαιον ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερίς τῆς Κωνσταντινουπόλεως σκόπτουσα τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Αἰγύπτου ζητοῦσαν νὰ ἀνέρῃ καὶ συλλάβῃ τὸ χολερικὸν μικροβίον ἐν ταῖς ἐξ Ἰνδιῶν ἀτμοσφαιρῶν, ἐνῶ καλλίτερα θὰ ἔκαμνε ἐάν τὸ ἀνεζήτει ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς, ἐν ταῖς αἰγυπτιακαῖς κώμας καὶ χωρίοις, ἔχουσιν ὅλα τὰ συστατικά δι' ὧν τὸ χολερικὸν μικροβίον καλλιεργεῖται, θερμαίνεται, βλαστάνει, ἐπιδύει.

Τοῦναντίον ἡ Ἀγγλία ἤτις διανοίγει ἐλευθεράς τὰς πόλεις τῆς εἰς τὰς ἐξ Ἰνδιῶν προελεύσεις εἶνε προφυλαγμένη ἀπὸ πάσης ἐπιδημίας καλλίτερον πάσης ἄλλης χώρας. Αἱ αὐταὶ παρατηρήσεις ἐγένοντο ἐν τῇ γερμανικῇ πόλει Δάντσικ ἔφ' ὅσον ἤμαξεν ἐκεῖ τὸ ἀθηναϊκὸν σύστημα τῶν ἀποπάτων, ἡ χολέρα ἔπερνε καὶ ἐδίδεν ἅμα μετερρυθμισθῆναι τὸ σύστημα, ἐλοῦραζε καὶ αὐτὴ.

\* \*

Τὸ ἐπιμύθιον τοῦ μύθου ;  
 Εἶνε αὐτό :  
**Ἐν Ἀθήναις συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὄλα τὰ ἀπαιτούμενα ὅπως ριζοβολήσῃ τὸ μόλυσμα,** ἀρκεῖ μόνον σπινθὴρ τις χολερικὸς νὰ ἀναφανῇ. Ὑπάρχουν ἀπέραντοι πυριταποθήκαι ἢ, ἐπὶ τὸ εἰδικώτερον, κοπραποθήκαι πρὸς ἀνάφλεξιν.

Καὶ ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ στρώσωμεν ἐνώπιόν μας τὰ κείμενα τῶν δύο ἀναγνωσθεῖσων ἐκθέσεων εἰς δύο συνεδριάσεις τῆς Ἐταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς τὴν 6 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 2 Φεβρουαρίου. Αἱ ἐκθέσεις αὐταὶ εἶνε τὸ γινῶθι σαυτὸν τῶν Ἀθηναίων ! Ποῖον δὲ γινῶθι σαυτὸν ; Θεέ μου ! ὑπὸ τὸν σάπφειρον οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ γελῶντα πέριξ βουνὰ καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὸ μελιχρὸν τοῦ ἄριζοντος. Γινῶθι σαυτὸν δυσῶδες, νοσηρὸν, ἀνάπλεων κακο-

σμιῶν, κακοχυμιῶν, ἀναθυμιάσεων καὶ μiasμάτων ! Γινῶθι σαυτὸν τοῦ λεπροῦ τοῦ Εὐαγγελίου ἢ τοῦ Ἰῶβ τῆς Γραφῆς !

« Περιελθούσα ἡ ἐπιτροπὴ, ἔλεγε μετὰ πόνου ψυχῆς ὁ κ. Βάρης, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς τὴν πόλιν, διὰ μιᾶς μόνης λέξεως θὰ ἤδύνατο νὰ ἐκθέσῃ ὑμῖν πάντα ὅσα εἶδα. Δυστυχῶς ἡ λέξις αὐτὴ δὲν λέγεται, ἀφ' ἧς ὁ τελευταῖος τῶν σημασιφόρων τῆς γαλλικῆς αυτοκρατορικῆς φρουρᾶς ἐξεφώνησεν αὐτὴν πρὸς τὸν ζητοῦντα νὰ παραδοθῶσι τὰ τελευταῖα ἀπομεινάρια τῆς μεγάλης στρατιᾶς τοῦ Οὐατερλώ.

Οἱ ἀγνωσοῦντες τὸ ἱστορικόν, ἃς ἐνθυμηθῶσι τί δυσῶδες ἀπόβρασμα ἐν στιγμῇ θυμοῦ καὶ ἀγνακτῆσεως ἐκσφενδονίζει ἡ γλῶσσά των.

Παγκοσμιοῦς λοιπὸν, ἰδοὺ αἱ Ἀθῆναι !

Ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἐν τῶν μακρῶν, εἰς τοὺς δημοσίους περιπάτους, ἐν τοῖς ποταμοῖς, εἰς τὰ παραπόταμα, ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Ολυμπίων, ἐν ταῖς Στήλαις τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, εἰς τοὺς λάκκους τοῦ Διπύλου, παντοῦ, παντοῦ, περιτώματα καὶ σκουπίδια, ὕλαι ὀργανικαὶ σπόμεναι, παράγουσαι μικροοργανισμοὺς καὶ βακτηρίδια, τὰ ὅποια εἶνε διὰ τὴν χολέραν ὅ,τι ἡ βαρὴ διὰ τὸν ζωγράφον καὶ ἡ λάσπη διὰ τὸν κτίστην.

Τίς ἄλλη πόλις ἔχει τόσους ὑπαίθριους ἀποπάτους, ὡς αἱ Ἀθῆναι ; καὶ τίς ἄλλη πόλις παραμελεῖ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις βόθρους, ὡς αἱ Ἀθῆναι ; Τίς ἄλλη πόλις στερεῖται συστήματος ὀχετῶν ; Καὶ τίνας ἄλλας πόλεις οἱ ὑπάρχοντες ὀχετοὶ εἶνε πηγαὶ μiasμάτων ; Ἡ ὑπόνομος τῆς Βάθειας, ἧς τὸ στάμιον μένει ὀρθάνοικτον ἐν μέσῃ πλατείᾳ περιστοιχουμένη ὑπὸ οἰκίῶν εἶνε ἡ ἀνοικτὴ ὑπόνομος τοῦ Κασοῦ πασσᾶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς συνοικίας ἧτις πρώτη πρώτη **τακτικῶς** προβάλλεται ἅμα ἐκράτῃ χολέρα ἐν Κωνσταντινουπόλει. Καὶ ὅμως διὰ τὴν ὑπόνομον αὐτὴν τοῦ Κασοῦ πασσᾶ ἔδωκεν ὁ Σουλτάνος σχέδιον—δύνασθε ν' ἀκούσατε Μεγαλειότατε, εἰς τὸ Βισβᾶδεν ποῦ βρίσκεσθε,—εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα, γενόμενον δεκτὸν, καὶ διέταξε νὰ πληρωθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, ὅπως ἐκλείψῃ ἡ πηγὴ αὐτὴ παντός μολύσματος. Καὶ ἐδῶ σκεπτόμεθα τί ὄραϊον ἄρθρον ποῦ θὰ ἐπεγράφομεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν : *Βασιλεὺς Σουλτάνος ἢ Χαμητ Γεώργιος*. Ἀπὸ τὰ χαράγματα ὁ πρῶτος ἐργάζεται μετὰ τῶν ὑποργῶν μετὰ τῶν διεργκνέων τῶν προσβειῶν, μετὰ τῶν μηχανικῶν, μετὰ τοῦ Νομάρχου, περὶ τοῦ ποῦ πρέπει νὰ ληθῶσι μέτρα πρὸς ἀποτροπὴν τῆς χολέρας, ὁ ἴδιος δι-οργανίζων καταδρομικοὺς στολίτικους, διατάσσων συστάσιν λοιμοκαθαρτηρίων, ἐπιστέλλων παντοῦ τὸν λόγον καὶ τὴν διαταγὴν τοῦ γαλθανίζων τὰς ὑπαλλήλικας μουμιᾶς νὰ κινήθωσι πρὸς σωτηρίαν τοῦ τόπου. Ὁ δεύτερος ; Ὁ δεύτερος ; Ἄς τὸ κόψωμε καὶ ἡμεῖς λάσπη ἀπὸ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ὅπως τῶκοψε μία φιλόλαος μεγαλειότης ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ ἅμα ἤκουσεν ὅτι χολέρα ἐπαπειλεῖται, διὰ νὰ ἐπανεέλθῃ, ὅταν οὐδεὶς κίνδυνος θὰ ὑποφώσκῃ εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Ἀθηναίων του.

Ποῦ γίνονται ἡ ὑπόνομος τῆς Βάθειας ; Ὑπάρχει κοίτη ποταμοῦ ἀνοικτῆ ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς κοίτης οἰκίαι καὶ ἀγροὶ καὶ πληθυσμὸς καὶ κῆποι. Ἐπὶ τῶν πρὸς τὴν κοίτην δὲ τῶν οἰκίῶν ὀπαὶ ὡς μύρια, ὅθεν ἀποπλύματα καὶ ἀφοδεύματα γίνονται.

Ἡ δευτέρα ὑπόνομος, ἡ διὰ τῶν ὁδῶν Ἐρμού καὶ Αἰόλου διερχομένη, παρὰ τὴν ὁδὸν Πειραιῶς δ' ἐκβάλλουσα, εἰς **πεντήκοντα μόνον βήματα** ἀπὸ τοῦ Ὀρρανοτροφείου Χαδζῆ Κῶστα, περὶ ἧς ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη ὅτι «καταβιβά-

ζει μικρὸν ποταμὸν, μικρὸν ρύακα, μελανόν, ὅπως τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς καὶ βρωμερόν, ὅπως τὸ ὕδωρ ὑπόνομων». Καὶ ὁ ποταμὸς οὗτος τῶν ἀκαθαρσιῶν διαρρέει διὰ συνοικίας πολυανθρώπου. Εἶνε μάλιστα τόσῳ γραφικῇ ἢ συνοικίᾳ αὐτῇ, διακοπτομένων τῶν οἰκίῶν ὑπὸ λαχανοκήπων, ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἐταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς ἀκούσα, λέγει, ἀνεμνήσθη εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν, μετὰ τῶν ποταμίσκων, τῶν βοῶν, τῶν χοίρων, τῶν ὀρνίθων, μετὰ τῶν δένδρων καὶ τῆς χλόης, μετὰ τῶν ἐργαζομένων γονέων καὶ τῶν παιζόντων παιδιῶν. Ἡ ὁμοιότης, ἀπεφάνητο ἡ Ἐπιτροπὴ, ἦν ἐντελής, πλὴν τοῦ κῆρος, ὅστις ἀπέπεμπεν δυσωδίαν ἀνυπόφορον, πλὴν τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἦσαν ὄχροι καὶ κατεσκληκότες, πλὴν τῶν παιδιῶν, ἅτινα βρωμερὰ καὶ δύσοσμα, ἔφεραν τὴν νεκρὸν ἔζωον ἐν τῷ προσώπῳ, λῆμρον ἐν ταῖς φλεβῖν ἀντὶ αἵματος, καὶ τὸν σπλῆνα κάτω βεβαίως τοῦ ὀμφαλοῦ καταβαίνοντα, καὶ ἐπιτρέπεται νὰ κινήσῃ τις ἐκ τῆς προτεταμένης κοιλίας».

Τί εἶνε αὐτὰ ; Εἶνε ἀπαράλλακτον τὸ ὕλικόν τῶν δυστυχῶν τῆς Αἰγύπτου, τοὺς ὅποιους ἡ χολέρα θερίζει, θερίζει, ἐνῶ ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ ἐξετάζει νὰ βρῇ τὸ μικροβίον τῆς χολέρας ἐντὸς τῶν ἐξ Ἰνδιῶν προερχομένων πλοίων !

Θέλετε ν' ἀκούσατε χειρότερα ; Θέλετε νὰ σὰς κάμωμεν νὰ φύγετε οἱ περισσότεροι ἐξ Ἀθηναίων, ἴσως σωθῶμεν ἐκεῖνοι ποῦ θὰ μένωμεν ;

Παρὰ τὸ δεύτερον νεκροταφεῖον εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως, ἢ μᾶλλον ἐντὸς τῆς πόλεως, ὑπάρχουν δύο μεγάλοι ἀγροὶ, ὁ μὲν δημόσιος, ὁ δὲ ἰδιωτικὸς, οἵτινες ἀναπεταμένοι εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἀποτελοῦσι **δύο μεγάλας λέμνας**, σχηματιζομένας ἐκ τῶν προϊόντων ἐκείνων τῶν ἀθηναϊκῶν ἀποπάτων ὅσων τὴν κένουσι ἐπιτρέπουσιν εἰς τοὺς νεκροτάφους. Εἰς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ αἱ λίμναι αὐταὶ, ἐπισκεπτομένου τὴν πόλιν μας τοῦ χολερικοῦ μικροβίου, δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ὅσοι ἀνωτέρω ἀνέγνωτε τὰ ἀξιώματα τοῦ Πεττεκόφερ. Ἡ μιστὴ Ἀθήνα δύναται νὰ πνιγῇ ἐντὸς αὐτῶν !

Ἐχομεν λοιπὸν ἐντὸς τῆς πόλεως δύο ποταμοὺς ἀφοδευμάτων, δύο λίμνας πλήρεις κοπράνων, καὶ ἕνα ποταμὸν αἵματος—τοῦ Ἰλισσοῦ—προερχόμενον ἐκ τοῦ Σφαγείου. «Τὸ ἐξ αὐτοῦ αἷμα—ἐγράψεν ἡ ἐπιτροπὴ,—φθᾶσαν τὴν κοίτην τοῦ Ἰλισσοῦ τὴν πλατυτάτην διοχετεύεται ἐν αὐτῇ καὶ σχηματίζει λίμνην ὁμοίαν ἐκείνης, ἣν διατείνονται οἱ Συναξαρισταὶ ὅτι θὰ εὐρομεν ἐν τῇ Κολάσει ἐκ πίσεως.» Ἄν δώσῃ ὁ θεὸς νὰ βρῆξῃ, ὁ χειμαρρὸς παρασύρει καὶ τὸ αἷμα ἂν ὄχι, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ὁ κανὼν, τότε τὸ αἷμα λιμνάζει, σίπεται, γεννοβολᾷ, χολερίζῃ.

Εἶνε λοιπὸν ἡ πρωτεύουσά μας καθ' ὅλα ἐτοιμὴ νὰ δεχθῇ τὴν χολέραν ἢ ὄχι ;

Καλιδῶν

### ΧΡΟΝΙΚΑ

Εὐτυχῶς ὁ κ. Λομβάρδος ἐκινήθη καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν το διάγραμμα ὅπερ ἀκριβῶς ἡμεῖς ἐθέσαμεν πρὸ αὐτοῦ ἦτοι Σφαγεία, παλαιὰν καὶ Νέαν Ἀγοράν. Τώρα ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τοῦ διαγράμματος τοῦ *Μη Χάνεσαις*, ἦτοι τὰς δύο λίμνας ἀκαθαρσιῶν ἐν τῷ Β' Νεκροταφεῖῳ καὶ τοὺς ποταμοὺς ἀκαθαρσιῶν τῶν δύο ὑπόνομων. Δὲν ἀρκοῦν μόνον διαταγαί· χρειάζεται ἐκτέλεσις· πρὸ παντός ἄλλου δὲ χρειάζεται **παρᾶς**. Μὲ κολοφωταίως ἃς μὴ νομίσῃ ὅτι θὰ τὰ περᾶτῃ ὁ κ. Λομβάρδος.

Χρειάζεται παρᾶς νὰ κενωθῶν αἱ λίμναι τοῦ νεκροταφεῖου. Παρᾶς νὰ προεκταθῶν αἱ ὑπόνομοι· παρᾶς διὰ νὰ στεγασθῶν παρᾶς νὰ χύνουν νερὸ εἰς τὰς ὑπόνομους· καὶ πρὸς τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ χρησιμεύσῃ τὸ νερὸν τοῦ Κεφαλαρίου· παρᾶς διὰ νὰ ἀγρασθῶν κιβώτια, μηχαναὶ, δι' ἀτμοῦ, πῶς διάβολο τάχουν· χρειάζεται ἀστυνομικὸς καταναγκασμὸς διὰ τοὺς κατοίκους νὰ προβοῦν εἰς κάθαρσιν τῶν λάκκων των.

Χρειάζεται ἐξέτασις πόσα φρέατα ἐρχονται εἰς συνάφειαν μὲ βόθρους· χρειάζεται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐν τῷ «Αἰῶνι» δημοσιευθεῖσα ἐκθεσις τοῦ Καρπανδζόγλου. Καὶ τότε μόνον δύναμεθα νὰ εἰπομεν ὅτι κατὰ ἕκαστον ὁ κ. Λομβάρδος, ἐκπλύνων τὸ ἔγκλημα τοῦ νὰ διορίσῃ εἰς τὸ πρῶτον Λοιμοκαθαρτήριον τοιούτους ἐπιστάτας καὶ ὑγειονόμους, οἵτινες ἂν ὑπῆρχε χολέρα, βεβαίως θὰ μᾶς τὴν ἔφεραν μέσα ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει.

Τίποτε δὲν ἐγένετο εἰς τὰς σχηματισθείσας λίμνας, δεξιαμενὰς καὶ ρυάκια εἰς τὰ κρεοπωλεῖα Τριγγέτα, διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν ἐπὶ τοῦ καταβρέγματος. Τί περιμένει ὁ κ. Διευθυντής ; Δὲν ἔχει χρήματα ; Ἄς ζητήσῃ. Δὲν ἔχει ὄργανα ; Ἄς παραιτηθῇ. Ἄς σημειώσῃ δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ εὐλογίας, εἰς ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ μέρος, παρετηρήθησαν τὰ πλείεστερα κρούσματα.

Θέλετε καὶ ἄλλα, διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι κλητῆρες εἶνε ἀδύνατον ὅπως πληρόνωνται καὶ ὅπως στρατολογῶνται νὰ ἐπιστατῶσι τὰ τῆς δημοσίου ὑγείας ; Μάθετε ὅτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀμήρου ἕνα ψωφίμι ἐκοιμάτο τὸν αἰώνιον τρεῖς ἡμέρας διαρκῶς, παραπλευρῶς δὲ τοῦ ὄραϊου καφενεῖου Κακοῦστη οἰκόπεδον τοῦ κ. Μαθιᾶ ἀνοικτὸν χρησιμεύει ὡς δεσμὸς χιλίων ἀνοικτῶν ἀποπάτων. Ταῦτα, κύριε Διευθυντά, καὶ νὰ μᾶς γράφετε, παρακαλοῦμεν.

**Πειραικί.** Ἰδοὺ τί μᾶς στέλλουν καὶ ἐκ Πειραιῶς : Φοβούμεθα τὴν χολέραν ἐξωθεν, ἀλλ' αὐτὴ καλλιεργεῖται, γονιμοποιεῖται εἰς τὴν γείτονα ἡμῶν πόλιν τοῦ Πειραιῶς, ὥστε μετ' οὐ πολὺ διόλου πορὰδῶσον νὰ ξεφυτρώσῃ τὸ ἐγκυμονοῦμενον τέρας, ἐγγώριον, ἀσπίλον, φρέσκο φρέσκο. Ἐὰν τολμήσῃ τις νὰ διέλθῃ τὸ στενὸν τοῦ κρεοπωλείου, δύνατον νὰ τιμωρηθῇ διὰ τῆς ἀσφυξίας ἀπὸ τῆς προκυμίας Τσελέπη, μέχρι τῆς βασιλικῆς ἀποβάθρας, βαδίζει τις μεταξὺ δύο στίχων διαφόρου δυσωδίας· ἀφ' ἐνὸς μεν ἔχει τὰ βρωμοβάρελα, τὰ σαβδελοζομια τῶν ὀψωπωλῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου καρποὺς σεσπόπτας τῶν ὀπωροπωλῶν. Τί δὲ νὰ εἰπομεν καὶ διὰ τὸν μονάκριβον περίπατον τῆς Μουνυχίας ; Τὸ ἀπὸ τοῦ καφενεῖου Σουσάννα μέχρι τῆς συνοικίας Τζιλλερ, ὅλον ἐκεῖνο παραλίον ἡμικύκλιον, εἶναι ἐσπαρμένον ὑπὸ διαφόρων θησιμαίων, καθιστώντων ἀδύνατον τὴν ἐκείσε προσέγγισιν. Ἀσύγγνωστος μὰ τὴν ἀλήθειαν ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμερηνυσία τῶν ἀρμοδίων, καὶ ἡ σιγὴ τῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων ἀξιόμειπτος.

Πολλοὶ τῶν Ἀνδρίων μᾶς παρακαλοῦσι νὰ συγχαρῶμεν τὸν ἐκ νέου ἐκλεχθέντα Δήμαρχον Κορθίου, κ. Νικόλαον Κατρῆν, αἰχμαλωτίσαντα καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης του δημαρχίας τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συνδημοτῶν του διὰ τῆς τιμίας διαχειρίσεως καὶ τῶν πολλῶν του ἔργων, σχεδὸν

δυσαναλόγων παρὰ τὰς μικρὰς προσόδους τοῦ δήμου. Καί ἡμεῖς εἶχομεν ἀναγνώσει τὴν λογοδοσίαν του καὶ διετέθη-  
μεν λίαν εὐμενῶς πρὸς αὐτόν.

— Ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κυρίου Λάμπρου Χριστο-  
πούλου ὑαλεμπόρου μετὰ τῆς χαριστάτης δεσποινίδος Εὐ-  
φροσύνης Σεφερλή. Εὐχόμεθα τὴν θέρημν τοῦ Ιουλίου εἰς τὴν  
ἀμοιβαιάν ἰσόβιον ἀγάπην των.

— Ἀναχωρεῖ αὐρίον ὁ παιγνιδιάρης ἔμπορος κ. Ἰωάν-  
νης Μομφεράτος εἰς Εὐρώπην ὅθεν ὁ θεὸς ξεῦρει τί θὰ μᾶς  
φέρῃ διὰ τὰ μᾶς σκανδαλίζη καὶ νὰ μᾶς πιάνῃ ζωντανούς  
μέσα ἔς τῆς πεντικοβιτρίνας του.

### ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΚΡΕΟΥΡΓΟΙ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πύργος, 15 Ἰουλίου 1883

Εὐρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονάς τοῦ τρυγητοῦ, ὅστις φέτος  
θὰ βραδύνῃ. Ἡ πόλις μας ὡς ἐκ τούτου ἐρημοῦται βαθμηδόν,  
ἀπεργομένων των κτηματιῶν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἥτις ἤδη πα-  
ρουσιάζει μαγευτικὴν ὄψιν. Ἡ πεδιάς τῆς Ἡλείας εἶνε αἰεί-  
ποτε γλοερά. Ἡ Λήμητρα δὲν ἐδίδασκε τοὺς κατοίκους τὸ ἄ-  
ροτρον, ἀλλ' ὁ Διώνυσος τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, γλοα-  
ζούσης μέχρι τοῦ Νοεμβρίου καὶ ἀποφερούσης τὸ νέκταρ, τὸ  
εὐφραίνον κατὰ τὸν ψαλμωδὸν τὴν καρδίαν, καὶ τὴν καλ-  
λιέργειαν ἐπίσης τῆς σταφιδάμπελου, τοῦ χρυσοφόρου τούτου  
δενδρίου. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶνε ἀληθῶς εὐάρεστος εἰς τὰς στα-  
φιδόσφους ἰδίως ἐπαρχίας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πάντες κατα-  
φεύγουσιν εἰς τὰ σταφιδάμπελους των, ἐνιοὶ μὲν πρὸς ἀναψυ-  
χὴν, ἄλλοι δὲ ὅπως δρέψωσι τοὺς καρπούς των κόπων των.  
Εἶνε τῶ ὄντι ἀνάπαυλα καὶ φροντίς τερονῆ, αἵτινες περιβάλλ-  
ονται ἄμα καὶ μετὰ τινὰ φόβον καὶ τρόμον, ἀκατάληπτον ἐμ-  
πνεύμενον ὁσάκις ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ἀπὸ νέφη. Διότι εἴτε

τώρα, εἴτε τὸν Αὐγουστον, ὅτε ὁ σταφιδόκαρπος κεῖται ἐν  
τοῖς ἀλωνίοις βρέξει, ἢ βροχὴ βλάπτει οἰσιωδῶς. Εὐτυχῶς ὁ-  
μως τὴν βλάβην ταύτην, καὶ τὸν φόβον μετριάξει ἡ φυλλό-  
ξηρα· διότι καὶ ὁ καρπὸς ἀν βραχὺ, ἢ φυλλόξηροῦσα Γαλλία  
θὰ τὸν ἀγοράσῃ.

Ἴδου λοιπὸν, ὡς προέγραψον ἡμῖν, οἱ Ἡλείοι ἐν τῇ ἐργα-  
σίᾳ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἐκλογικοῦ σάλου. Ἴδου οἱ πρὶν ἐνθου-  
σιῶντες, συζητοῦντες καὶ διαπληκτιζόμενοι, πρᾶεις, ἥσυχοι,  
φίλεργοι. Διεσκέδασαν, ἐγόρευσαν, ἐμέθυσαν διὰ τὴν νίκην  
των, εἶπον τὰ λόγια των, ἢ ἢ ὅμως ἀπεχώρησαν πάσης κομ-  
ματικῆς διαμάχης, καὶ ἐτράπησαν περὶ τὴν καλλιέργειαν  
τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Λαὸς ἄξιος ἐπαίνου καὶ ἐκτιμῆ-  
σεως. Καὶ ὅμως διὰ τὴν διάχυσιν τῆς χαρᾶς του ἐπὶ τῇ ἄλ-  
λαγῇ τοῦ Δημοτικοῦ ἄρχοντος, ἦντινα ἀφατριάστως ἡμῖν πε-  
ριέγραψα, συκοφαντεῖται ὑπὸ τινων, καθυβρίζεται, ἐξουδε-  
νοῦται. Καὶ εἶνε συκοφαντία στυγερά τὸ νὰ παριστᾶται τό-  
πος τις ὀργιάζων καὶ κορυθαντιῶν διὰ τοῦτο, καὶ νὰ χαρα-  
κτηρίζεται κακοῦργος ἢ πολυαριθμοτέρα αὐτοῦ μερὶς διὰ τὰ  
λαμβάνοντα ἐνάστοτε χώραν ἐγκλήματα. Ναί· εἶνε τοῦτο  
καταχθόνιον ἐπινύημα, ταπεινὴ καὶ παιδικὴ ἐκδίκησις κατὰ  
τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διὰ τὸ νὰ μὴ εἶπω ἄνθρωπος. Καὶ ὄντως  
δύναται τις ὡς ταπεινὴν σκέψιν, καὶ χαμαιζῆλον καὶ μοχθη-  
ρὰν νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐν τῇ αὐτῶς ἐφημερίδι «Καρτερίᾳ»  
ἀνταποκρίσιν ἀφηγομένην ἀληθῆ μὲν γεγονότα, παραμεμορ-  
φωμένα ὅμως πρὸς ἐξευτελισμὸν τοῦ τόπου, καὶ ἀνάξια δη-  
μοσιεύσεως. Βεβαίως τὴν συνήθη πολυετῆ καὶ πολυχρόνιον  
εἰς τὰ λουτρά λατρείας τοῦ σεβαστοῦ φίλου κ. Χρονοπούλου,  
καὶ Διομ. Παππαγαγιᾶ δὲν δύναμαι νὰ ἀποδώσω εἰς ἐπί-  
θεσιν κορυθαντιῶντων, εἰς φόβον ἐμπνευσθέντα ὑπὸ τῶν πο-  
λιτικῶν αὐτῶν ἀντιπάλων· διότι οὗτοι καὶ ἐπιρροὴν ἔχουσι  
καὶ φίλους καὶ ὑπόληπτον καὶ δὲν προοῦνται ἀπὸ ἐκροβήσεως  
οὐδενός· καὶ ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας ἡμῶν προκαλῶ αὐτοὺς  
νὰ μὲ διαψεύσωσιν. Ἄπὸ ἐπὶ πολλὰ βλέπω αὐτοὺς λουμέ-

### Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. ἰδ. ἀριθ. 52)

Εἶχον λάβει τεμάχιον ἄρτου σκληροῦ καὶ ὀστοῦν, ὅτε ἰ-  
δὼν τὸν ἀνθρώπον ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας κατελήφθην ὑπὸ  
τοῦ φόβου καὶ ἐφυγον ταχέως. Παρηκολούθησεν, ἀλλ' ἐν-  
τρομος ἐφυγα εἰς νέου ἐκ τοῦ θάμου, εἰς ὃν εἶχον καταφύ-  
γει πλοσίον τῆς αἰγῆς καὶ ἐκρύφθην εἰς πυκνὴν λόχμην πα-  
ρατρῶν ἀόρατος τὸν διώκοντά με ἄνθρωπον. Ἀλλὰ δὲν ἐ-  
ζήτησε ἐμὲ οὗτος, ἤθελε τὴν αἶγα, τὴν ὁποίαν καὶ φορτωθεὶς  
ἔλαβε μαζύ του. Ἐβλέπον μακρόθεν ὅτι ἐσκαψα ἕνα λάκον,  
ἐρριψεν ἐντὸς τὴν αἶγα καὶ ἐσκέπασεν αὐτὴν μετὰ ἀνωρυ-  
χθὲν χῶμα, μεθ' ὃ ἀπομακρυνθεὶς ἐπανήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.  
Ἀμέσως ἐξεληθὼν ἐκ τοῦ κρυφίου μου ἦλθον καὶ ἐκάθισα  
κλαίων ἐπὶ τοῦ πληρωθέντος διὰ τοῦ χῶματος λάκου. Εἶ-  
χον ἐννοήσει ὅτι δὲν ἐμελλον πλέον νὰ ἴδω τὴν λευκὴν μου  
αἶγα.

Ἐμεινα μόνος καὶ πολὺς χρόνος παρήλαθε μέχρι οὗ συ-

νειθίσω εἰς τὴν ἀπομόνωσίν μου. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐξήτουν  
μόνος τὴν τροφήν μου, καὶ ἀπέκτησα βαθμηδὸν τὴν ἰκανό-  
τητα νὰ τὴν εὕρισκω. Ἐξ ἐνοστικτοῦ διέκρινα τοὺς καλοὺς  
καρπούς ἀπὸ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε νὰ ἐγγίσω,  
ἡγάπων πολὺ τὰ χαμαικέρασα, τὰ μοῦρα, τὰ σφέουρα. Δά-  
κνων ὅλα τὰ χόρτα ἀνεκάλυψα ἐν, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐχρησίμεισε  
πολλάκις εἰς εὐωχίαν. Τὸ χόρτον τοῦτο εἶχον ἀνεῦρει ἐν  
τῷ λειμῶνι τοῦ Μαρέϊλ.

Ἐμαθον ν' ἀναρριχώμαι εἰς τὰ δένδρα, ὅπως εἰμπορῶ  
νὰ τρώγω τὸ ἐρυθρὸν ἢ μαῦρον κεράσιον, τὰ μήλα καὶ τὰ  
ἄπια. Ἐρ' ὅσον δὲ εὕρισκον τοιοῦτοτρόπως τὴν τροφήν μου,  
ἀπεστρεφόμεν τὴν διδομένην εἰς ἐμὲ, ἐπὶ ὀλοκλήρους ἐβδο-  
μήδας δὲν μετέβαινον εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐτίθετο τὸ τεμά-  
χιον τοῦ ἄρτου.

Ἡμέραν τινα ἐβουθίσθην εἰς τὸ ὕδωρ τὴν κεφαλὴν ἔχων  
ἐκτὸς καὶ ἔπινον. Ἀνεληθὼν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκίνησα τὰς  
κνήμας καὶ τοὺς βραχίονας καὶ παρετήρησα ὅτι δὲν ἐβουθι-  
ζόμεν, ἀλλ' ὅτι ἐκρατούμεν ἐπὶ τοῦ ὕδατος· ἐξηκολούθησα  
οὕτω ταρταττόμενος καὶ κατώρθωσα νὰ φθάσω εἰς τὴν ὄχθην  
καὶ νὰ ἐξέλθω τοῦ ὕδατος. Ἐγνώριζα νὰ καλυμῶ, χωρὶς  
τὰ διδάχθῶ, ὅπως τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὸ ἐνοστικτον  
τῆς συντηρήσεως. Ὁ φόβος, ἢ ἰδέα ὅτι μέλλει τις νὰ ἀπο-  
λεσθῇ, παραλύουσι τὰς δυνάμεις· καὶ ἐγὼ βεβαίως, ἐὰν ἐ-  
γνώριζα τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον διέτρεχον, θὰ ἐπινοήσομαι  
ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

νοὺς πλησίον μου ὄχι κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα, ἀλλὰ πολὺ  
πρότερον, ἀπὸ τὸν Μάϊον. Ἄλλως τε, ἐὰν ἡ μετανάστευσις  
αὐτῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ προσελθῆν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων, ἐν  
αὐτῇ εὕρισκασιν ἄρα ἀσφαλὲς κρησφύγετον; Ἄν δὲ μουσικὴ  
ἐγγωρία καὶ ξένη τῆς Ζακύνθου, αὐλοὶ καὶ τύμπανα, διαγύ-  
σεις ὑπέμετροι χαρᾶς, πυροβολισμοί, ἐθορύβησαν ἡμᾶς ἐπὶ  
τριήμερον, εἰς τοῦτο δὲν πρέπει νὰ παραξευεώμεθα· διότι ὁ-  
μοίως ἐπὶ ἐπὶ ἐπανηγυρίσθη ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδος καὶ  
ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων. Ὁ ὑμέτερος ἀνταποκριτής, μὴ ἐκπλη-  
ρῶν ἀστυνομικὰ καθήκοντα, ἀπηξίωσε νὰ γράψῃ ἡμῖν τίνος  
σταφιδάμπελος κατεκόπη, τίνος μπιστάνιον ἐξεριζώθη, τίνος  
κήπου τὸ φυτώριον κατεστράφη· διότι θὰ ἠδίκει τὰ ἀντιπα-  
λα κόμματα γράφων ταῦτα. Οἱ παθόντες, ὡς μνημονεύει ὁ  
ἐπιστέλλων ἐν τῇ «Καρτερίᾳ» εἰσίν: ὁ Κ. Μπούρας, ὁ Γε-  
ωργάκης Μικέλλης ἢ Κουτογεωργάκης, ὁ Δ. Κаланτζόπου-  
λος. Οὐδενός ἄλλου ἢ περιουσία ἔπαθε κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν  
ἐκλογῶν ζήμιαν. Τίνος φίλοι εἰσίν οὗτοι; Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ  
ἀποδώσω τὰς ἐγκληματικὰς ταύτας πράξεις εἰς τὸν Αὐγερ-  
νόν, διότι οἱ παθόντες οὗτοι ἀνήκον εἰς τὴν μερίδα τοῦ Κρε-  
στενιτου; Οὐχί. Ἀπαναντίας σεβόμενος καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν  
ὑπόληψιν τῆς ὑμετέρας ἐφημερίδας ἐτήρησα περὶ πολλὰ σι-  
γὴν μὴ θεωρήσας ἄξιον προσβολῆς οὐδὲ τὸν ἀμοιβαιὸν τῶν  
δύο Πατρῶν διαπληκτισμὸν, οὐδὲ τὴν ἐκ τύχης εἰς τὸ χω-  
ρίον Ἀγιάκη συνάντησιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν δύο ἀντιπάλων  
κομμάτων κ. Α. Αὐγερνινοῦ καὶ Γ. Κρεστενιτου ἄξιαν λόγου  
ἔκρινε, τοὺς δὲ διαμεμφθέντας κατ' αὐτὴν πυροβολισμοὺς γε-  
λοῖον ἔκρινα νὰ περιγράψω.

Ἄν δὲ ὡς ἐπιστέλλεται ἐν τῇ «Καρτερίᾳ» ἐγένοντο φόνοι,  
ἐπιθέσεις, ἐκδικήσεις, ἢ δικαστικὴ ἀρχὴ ὀφείλει καταγγε-  
λωμένη νὰ ἀπαντήσῃ· διότι ἐγὼ τοιαῦτα δὲν ἀντελήφθην.  
Ὁφείλουσιν οἱ συκοφαντοῦντες πολιτικὴν τινα μερίδα τόπου  
τίνος νὰ ὦσι σαφεῖς καὶ οὐχὶ σοφισταί. Ἄν ἀγαπῶσι τὸν τό-  
πον νὰ μὴ τὸν ἐκθέτωσι, νὰ μὴ τὸν δυσφημῶσι. Δὲν πρέπει

δὲ νὰ συγκινῶνται τινες ἐπὶ τῇ ἀγρίᾳ κατ' αὐτοὺς καταστά-  
σει τοῦ τόπου τούτου. Αὕτη δὲν εἶνε προῖον, ἐὰν οὕτως ἔχη,  
ἡμερῶν ὀλίγων καὶ ὥρων. Εἶνε προῖον καὶ ἔργον, ἐὰν ἦνε τοι-  
αῦτη, καὶ κληροδότημα τοῦ παρλιθόντος. Φαίνεται ὅμως ἡ  
ἀφανισθεῖσα τῆς ἐξουσίας λαμπηδὸν παριστάνει εἰς τινὰς τὰ  
πάντα μαῦρα καὶ σκοτεινά, καὶ καθίστασι τὸν χθὲς ὄρατιον  
καὶ εὐδαίμονα τούτον τόπον ἀτυχῆ σήμερον καὶ σαχάραν.

Ἐγραψα ταῦτα, κ. Συντάκτα, εἰς ἀναίρεσιν τῶν γραφέν-  
των ἐν τῇ «Καρτερίᾳ», ἄνευ ὑπεκφυγῶν καὶ πλαγίων σκέ-  
ψεων, καὶ πρὸς βεβαίωσιν πληρεστέραν τῶν παρ' ἐμοῦ γρα-  
φέντων σχετικῶς πρὸς τὴν διεξαχθεῖσαν ἐκλογὴν, καθόσον  
μάλιστα οὐδέποτε διενεώθη νὰ καταστήσῃ δοχεῖον ψευδῶν  
εἰδήσεων, καὶ πεδίον φατριαστικῶν διαπληκτισμῶν τὴν ἡμε-  
τέραν ἐφημερίδα.

Χθὲς ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ ὁ φιλήλυχος πολίτης Ν. Γαλάτης ἐν  
τῷ ἐστατορείῳ του κατεκρουεργήθη ὑπὸ τίνος ὑπενωμοτάρο-  
χου. Ἡ εἰσαγγελία ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως δραστηρίως  
καὶ ἀξιεπαίνως. Ἐν τούτοις ἀναμένεται ἀνυπομόνως παρὰ τοῦ  
κοινοῦ νὰ μάθῃ τί θὰ πράξῃ ἢ προϊσταμένη στρατιωτικὴ  
ἀρχή.

Ἡλείος

### Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΗΛΕΓΡΑΦΩΝ ΜΑΣ

Πρὸ ἡμερῶν ἀνέγνωσα ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ὑπὸ τὴν  
ἐπιγραφὴν «Τὰ θαύματα τῆς ἀγγλικῆς τηλεγραφικῆς ὑπη-  
ρείας» περιγραφὴν τινα τῶν ἐργασιῶν τῆς τηλεγρ. Ἐται-  
ρίας Western Union καὶ τῆς λειτουργίας τῶν σταθμῶν αὐ-  
τῆς ἐν Ἀμερικῇ.

Ὄντως θαυμάζει τις τὴν τάξιν μεθ' ἧς διεξάγεται ἡ ὑ-  
πηρεσία καὶ μακαρίζει τοὺς λαοὺς τῶν μερῶν ἐ εἰνων ἔχον-

Ἡμέραν τινα, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τῆς αἰγῆς χρό-  
νον, κατελήφθην ὑπὸ ραγδαίας βροχῆς καὶ ἐχῶθην ἐντὸς  
τῶν θάμων, ὁπότεν μὴ ἔχων τι καλλίτερον νὰ κάμω ἤρρι-  
σα νὰ παρατηρῶ τὴν οἰκοδομήν, ἰδίως δὲ πρὸς τὸ μέρος, ὅ-  
που ὑπῆρχον τρία μεγάλα παράθυρα μετὰ ὑέλων, διότι τὰ  
λοιπὰ ἦσαν τετράγωνοι ὅπαι ὑπὸ τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων·  
οὐδέποτε ἄλλοτε ἰδὼν τὴν οἰκίαν τοσοῦτῳ καλῶς, ἐξήτα-  
ζον ἤδη αὐτὴν μετ' ἐνδιαφέροντος. Αἶφνης εἰς ἐν τῶν πα-  
ραθύρων ὀπισθεν τῆς ὑέλου εἶδον ἀναφανισμένον μορφήν.

Ὁ κ. Λαγγάρδ ἐποίησε πῆδημα ἀκούσιον καὶ ἐξέβαλεν  
ἐπιφάνησιν, διακόψασαν τὸν λόγοντα.

— Τίποτε, Ἰωάννη, εἶπεν ὁ κ. Λαγγάρδ διὰ φωνῆς τρε-  
μούσης, ἐξακολουθήσατε, φίλε μου, ἢ διήγησίς σας λίαν μ' ἐνδιαφέρει.



### ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗ.

Μετὰ βραχεῖαν σιωπὴν, ὁ νεανίας ἐξηκολούθησεν.

— Ἡ μορφή αὕτη ἦν μακρὰ καὶ ἰσχνή, λευκὴ ὡς τὸ  
σφαιροειδές τοῦτο ἄνθος, ὑπερ ὀνομάζουσι βρωνίαν. Ἡ κε-  
φαλὴ ἦν κεκαλυμμένη ὑπὸ μακρᾶς κόμης λυτῆς, πιπτούσης  
ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ποία ὑπῆρξε τότε ἡ  
ἐντύπωσίς μου, ποῖα ἦσαν αἱ παθήσεις, ἃς ὑπέστην, ἀλλ'  
ἀναμνηστικῶς εἶμι ὅτι ἡ καρδιά μου ἐπαλλε σφυσρῶς, ὅτι ἐ-

τρεμον, ὡσεὶ εἶχον κρυώσει καὶ ὅτι, ἀντὶ νὰ τρομάξω, θὰ  
ἤθελον, ἐὰν ἠδυνάμην, δι' ἐνὸς πηδήματος νὰ ριθῶ πρὸς  
τὴν ἐμφανισθεῖσαν μορφήν. Τί ἦτον αὕτη; οὐδ' ἐμίαν ἐξήγη-  
σιν εὕρισκον. Μετὰ μίαν στιγμὴν κατενόησα ὅτι εἶχον ἐνώ-  
πιόν μου ἐν ὃν τῆς αὐτῆς φύσεως μετὰ τῆς ἰδικῆς μου. Βρα-  
δύτερον δὲ ἔμαθον, ἀφοῦ εἶδον ἄλλα τοιαῦτα, ὅτι τοῦτο  
ἦτο γυνή.

Ἰστατο αὕτη εἰς τὸ παράθυρον ἀκίνητος, ἄλλοτε μὲν  
βλέπουσα ὑψηλά, τὸν οὐρανὸν, ἄλλοτε δὲ κάτω τὴν γῆν.  
Εἶχον προσηλωμένους εἰς αὐτὴν τοὺς ὀφθαλμούς· δὲν ἐτρό-  
μαζον, οὐχί, ἤθελον νὰ εὐρεθῶ πλησίον τῆς αἰσθανόμενης  
ἐν ἐμαυτῷ ἀγάπην ὁμοίαν ἐκείνῃ, ἣν εἶχον πρὸς τὴν αἰγά  
μου, ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἐγενόμην εὐτυχῆς, ἐὰν ἐνηγαλιζόμεν  
καὶ κατεφίλουν αὐτὴν, ὅπως κατεφίλουν τὴν λευκὴν αἶγα.

Ὁ κύριος Λαγγάρδ ἀνεστέναξε καὶ ἀπέμαξε κρυφίως δύο  
δάκρυα.

- Ἡ βροχὴ ἔπαυσεν, ἐγὼ δὲ, ἀντὶ νὰ κρύπτωμαι, ἤθε-  
λον νὰ φαίνομαι.
- Λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ κ. Λαγγάρδ ἀνυπόμονος.
- Αὕτη μὲ εἶδεν.
- Ἄ!

— Τὸ ἐνόησα, βλέπων κινουμένους τοὺς βραχίονας, τὴν  
κεφαλὴν τῆς. Προδῆλως, διὰ τῶν σημείων, τὰ ἔκαμεν, ἐ-  
φαίνετο προσκαλοῦσά με. Αἶφνης εἶδον αὐτὴν σφραδάζουσαν,  
τούτε δὲ μοὶ ἐφάνη ὅτι εἶδον μίαν μορφήν, μεθ' ὃ οὐδὲν πλέον

τας εν τωσαύτη τελειότητι και τον τηλεγράφων, το πολύτιμον τουτο της συγκοινωνίας όργανον, όπερ παρέχει ήμιν άνυπολογίστους ευκολίας και όφελν. Άγανακτεί δε και συμμερίζεται την λύπην σας επί τη καταστάσει του ήμετέρου Τηλεγράφου καθ' ου συχνάκις; εγείρονται δικαιοτάτα παράπονα έννεκα της βραδύτητος ήν ύφίστανται τά εκ των έλληνικών Τηλεγραφείων έξερχόμενα τηλεγραφήματα. Πλήν επειδή την κατάστασιν ταύτην ό γράφων, άποδίδει εις τους τηλεγραφικούς ύπαλλήλους και μέμφεται τούτων ως άμελώς έκτελούντων τó καθήκόν των, ήναγκάσθη κ. Συντάκτα, να χαράξω όλίγας γραμμάς περί των αίτιών της μη κανονικής λειτουργίας του έλληνικού τηλεγράφου, ής παρακαλώ να καταχωρήσητε, χάριν δικαιοσύνης και χάριν του συμφέροντος αυτής της τηλεγρ. ύπηρεσίας.

Τά αίτια της κακής καταστάσεως είνε άλλα ή ή άμέλεια των ύπαλλήλων είνε ή άμάθεια και ή βαρβαρότης, έν ή διατελεί εισέτι τó πλείστον μέρος των χωρικών μας οίτινες μη έννοούντες διατί εις τας πεδιάδας και εις τά όρη των έστίθησαν στύλοι και έπ' αυτών άνηρήθη σύρμα, μη έννοούντες την χρησιμότητα του τηλεγράφου κατακόπτουσι τουτον και άφαιρουσι τó σύρμα όπερ μεταχειρίζονται εις διαφόρους ανάγκας, κατασκευάζοντες προς τοίς άλλους και κρικούς προς έξάρτησιν των κωδώνων από των λαϊμών των ποιμνίων! Μη έννοούντες την ζημίαν ήν προξενούσι τη κοινωνία και έαυτοίς θραύουσι διά λίθων και δι' όπλων άκαταπούστως τους μονωτήρας οίτινες εισίν αναγκαίοι διά την άπομόνωσιν των γραμμών και ών ή θραύσις πλείστα κακά επιφέρει, οίον δυσχερείας και ένώσεις των πολλών επί των αυτών στύλων συρμάτων. 'Ιδίως έν τη Στερεά 'Ελλάδι την καταστροφήν διενεργούσι μετ' 'Οττεντοτικής άγριότητος. 'Εκεί διαρπάζουσι τó σύρμα κατά έκατοντάδας μέτρων, πυροβολούσι δε και συντρίβουσι τους μονωτήρας, μόλις τιθεμένους ώσανει ήσαν κακοποιά όντα! 'Αλλ' έκτός τούτου,

αί έλληνικαί γραμμαί ύπόκεινται εις βλάβας και εκ του χειμώνου. Αί πλείσται διέρχονται δι' άνωμάτων όρέων και βράχων αποτόμων έν οίς άδύνατος ή κατασκευή στερεάς γραμμής και ή διατήρησις αυτής έν καλή καταστάσει, ένφ έν Εύρώπη άπασαι εισί κατασκευασμένοι έφ' άμαξήτων όδών ή παραπλεύρως των σιδηροδρόμων και συνεπώς σπανιότατα βλάπτονται έξ άτμοσφαιρικών λόγων.

Με τοιαύτας όθεν γραμμάς πώς θέλετε ταχύτητα και τακτικήν διεξαγωγήν της ύπηρεσίας; Πώς θέλετε να παραβληθώμεν με τους Εύρωπαϊους, οίτινες έν τούτοις άν ειργάζοντο έν 'Ελλάδι άγνωά άν θά παρείχον διλιγωτέρας ή ήμεις άπορ- ής παραπόνων; διότι δεν δύνασθε να φαντασθήτε κ. Συντάκτα, πόσον μοχθούσι τινές των ύπαλλήλων έν αναπληρώσει τας άνωμαλίας; δεν γνωρίζετε ίδίως τί ύποφέρει ό κ. Δ. Σεμιτέλλος ό διευθύνων τó Τηλεγραφείον 'Αθηνών όπερ είνε τó σπουδαιότερον και πολυασχολώτερον. Καταστρέφει όλονέν την πάσχουσαν ύγειαν του υπερανθρώπου εργαζόμενος ίνα επικρατή πάντοτε κανονικότης έν τη ύπηρεσία παλαιούση κατά τοσοούτων προσκομμάτων άτινα κατορθοί να υπερνηκί εύχερωδς διά της χαρακτηριζούσης αυτών μεγίστης ικανότητος και όξυτάτης αντίληψως. Μεταβήτε εις τó τηλεγραφείον εις οίανδήποτε ώραν και θέλετε τον εύρει πηδώντα από μηχανής; εις μηχανήν και επιβλέποντα ίνα μη καθυστερήση ουδέν τηλεγράφημα. 'Αν δε συμβή έννεκα διακοπών ή ένώσεων να μη μεταβιβάσθωσι τά τηλεγραφήματα μέχρι του μεσονυκτίου, παραφυλάξατε και θά τον ίδιτε κατά την 3 ή 4 ώραν της νυκτός τρέχοντα εις τó γραφείον και ένισχύοντα εις την εργασίαν τους ύπαλλήλους του εις ουδς διά του ίδιου παραδείγματος ένέπνευσε τον ζήλον και την άφοσίωσιν εις τó καθήκον. 'Αναφέρω δε ταύτα περί αυτού διότι τó «Μη Χάνεσαι» έν τη άνωτέρω περιγραφή άπορεί διατί δεν έτιμωρήθησαν οι ύπαλλήλοι του τηλεγρ. 'Αθηνών διά τηλεγράφημα μεταβιβάσθεν

είδον. 'Αμέσως ή καρδιά μου συνεστάλη και χωρίς να γνωρίζω τó αίτιον, ήρχισα να κλαίω. 'Εμεινα επί πολύν άκόμη χρόνον έν τώ τόπω, έν φ εύρισκόμην, άλλ' ή λευκή μορφή δεν άνεφάνη πλέον εις τó παράθυρον. 'Επανήλθον εις τó δάσος τεθλιμμένος.

- Και έκτοτε δεν επανίδετε αυτήν πλέον;
- Την επαύριον και την επομένην.
- 'Επειτα;
- Ούχι. Είχον φράξει τó παράθυρον και έν άλλο διά σανίδων.
- Τουτο είναι άποτρόπαιον! 'Α! δυστυχή μου 'Ιωάννη!
- 'Ενόμινα ότι είχον άπολέσει τó δεύτερον την φίλν μου αίγα.
- 'Ιωάννη, ή ώχρά μορφή της γυναικός ταύτης διετηρήθη έν τώ μνήμη ύμών;
- Μάλιστα, διότι επανείδον πολλάκις αυτήν κατά τας όνειροπολήσεις μου.
- Μετά παρέλευσιν τοσοούτων έτών, άν ένεφανίζετο εκ νέου εις ύμάς, θά ήδύνασθε να την αναγνωρίσητε;
- Δέν ήξούρω, άλλά νομίζω ότι θά την άναγνωρίζω.
- 'Εξακολούθησατε, φίλε μου, έξακολούθησατε.
- Σας διηγούμαι ότι ένθυμούμαι, όσα μοι ένεποίησαν έντύπωσιν τινά, άλλ' άνευ τάξεως και χωρίς να είμπορώ να είπω άν τουτο συνέθη πρό ή μετά.

— Αυται είναι άναμνήσεις, 'Ιωάννη, άδιάφορον υπό ποίαν τάξιν έκτίθεσθε ταύτας.

— 'Επί τινά άκόμη χρόνον, ε βίος μου υπήρξεν ό εσύτός; άλλ' ή έλευθερία μου αποτόμως άφρέθη άπ' έμού. Είχον θεωρήσει βεβαίως επικίνδυνον τó να μ' άφήσωσι να ζω έν τώ δάσει άγρίως.

Νύκτα τινά, ένφ έκοιμώμην, ήλθεν ό άνθρωπος, ίνα με παραλάβη. 'Εξύπνησα αίφνης; ουτος δε παραλαβών, μετ' όλας τας προσπαθείας μου ίνα υπερασπίσω έμαυτόν, με έριψεν εις σκοτεινόν τι μέρος, πανταχόθεν κεκλεισμένον, τó όποιον έπρεπε να ήτο έν ύπόγειον. Ποίαν ήλικίαν είχον τότε; Δέν δύναμαι να τó είπω. Πόσον έμεινα κεκλεισμένος έν τη είρκτ ή εκείνη; Τό άγνωό ώσαύτως.

'Ενταύθα ύπάρχει χάσμα τι εις τας άναμνήσεις μου. Ουδέν με προσβάλλει πλέον, ουδέν μοι προξενεί έντύπωσιν, ουδέν με συγκινεί. Καθ' όλον τον χρόνον της έγκαρθείρεώς μου είχσα ως κτήνος. Τέλος μ' εξήγαγον εκ του τάφου μου, μ' άνεβίβασαν εις άμαξαν, έφ' ής επέβη ό άνθρωπος τον όποιον έγνώριζον και δύο άλλοι, οίτινες μοι ήσαν άγνωστοι. Καθ' όλον την νύκτα έταξιδεύομεν. Την αύγήν έσταματήσαμεν, οι δε άνθρωποι συνδιελέγησαν μίαν στιγμήν μετ' έτέρου τινός ανθρώπου και μιζ; γυναικός, οίτινες εύρισκον το εκει. 'Η όδός, έν ή εύρισκόμεθα, εκειτα έν μέσω δάσους. 'Ενθυμούμαι τουτο ώσει συνέθη χθές, τοσοούτω μεγάλη υπήρξεν ή χαρά μου βλέποντος και αυθις τά δεν-

εις Πάτρας μετά 2 1/2 ώρας από της παραδόσεως του ένταύθα και διότι έχω ύπ' ύψιν ότι άνέκλινεν έπήνεσε και ύπεστήριξε τους εύσυνειδήτους και φιλοτίμους εργαζόμενους ύπαλλήλους, έστιγματίστε δε με τον γνωστήν καυστικότητα του τά όντα εκείνα, άτινα θεωρούντα την ύπηρεσίαν ως μέσον άπλώς βιοποριστικόν άδιαφορούσι περι των υποχρεώσεων ής αυτή επιβάλλει.

'Αλλ' ίσως είπητε διατί οι άρμόδιοι δεν φροντίζουν περι έξασφαλίσεως των γραμμών και επιτρέπουν εις τον τυχόντα βάνδαλον να καταστρέψη αυτάς ουτως. Βεβαιώθητε ότι και ή διευθυνσις των τηλεγράφων και οι προϊστάμενοι των Τηλεγραφείων άείποτε επέδιώξαν μετά όραστηριότητος την θεραπειάν του κακού. Αί δε δικαστικά άρχαι έδειχθησαν άμειλικτοι, όσάκις εγένετο αυταίς καταγγελία διά βλάβας των τηλεγρ. γραμμών. Είς ουδέν όμως ώφέλησε και ή δραστηριότης των μέν και τó άμειλικτον των δε, ως δεν ώφέλησαν και τά μέτρα άτινα λαμβάνονται περι διασώσεως των δασών. 'Ο τηλεγράφος και ταύτα εύρισκόμενα εις τας έρήμους, εισίν άφιερομένα εις τον πατριωτισμόν των χωρικών ως τó Σύνταγμα εις τον των 'Ελλήνων. Τίς να ιδή τον ποιμένα επί του βουνού στρέφοντα τó όπλον προς τον μονωτήρα και συντρίβοντα αυτόν άπλώς ίνα δοκιμάση την περι τó σκοπεύειν δεινότητά του; Τίς να ιδή τον χωρικών έν τη έρήμω πεδιάδι όταν, ώθούμενος εκ διαφόρων λόγων, έξάγη την μάχαιραν και κατακερατίξη τó σύρμα; 'Ωστε δεν λειτουργεί καλώς ό τηλεγράφος διότι δεν άφίνει ό βανδαλισμός; να λειτουργήση. Δυστυχώς δεν εξοικειώθημεν άκόμη με τον πολιτισμόν και την πρόοδον, ουτε εις τó σημείον εκεινο της αναπτύξεως εφθάσαμεν ώστε να σεβώμεθα έργα της προόδου και θεωρώμεν την περιουσίαν του δημοσίου ως ιδίαν ήμών. 'Ας άφήσουν τας γραμμάς άνενοχλήτους και θά ίδητε πώς και έν 'Ελλάδι θά έχωμεν τακτικήν τηλεγρ. συγκοινωνίαν, μάλιστα

μετά τας βελτιώσεις ής επήνεγκεν εις την ύπηρεσίαν ό νυν διευθύνων τά του τηλεγράφου όστις, όμολογουμένως, φλέγεται υπό διακκεστάτης έπιθυμίας να φέρη αυτόν εις ευχάριστον σημείον.

'Ας παραστήση και ό Τύπος τας ανάγκας ής έξυπηρετεί ή θαυμασία αυτη του Morse ανακάλυψις. 'Υψώσατε και σείς την σθεναράν φωνήν σας και ίσως φθάνουσα αυτη μέχρι των ότων του χωρικού πείση τουτον ν' άρίνη τó ηλεκτρικόν ρεύμα να διατρέχη έλευθέρας τας πεδιάδας και τά όρη.

**'Ηλεκτρισμός**

**ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ**

**Γυναικεία κακουργήματα.** Παρατηρήθη ότι τά εγκλήματα, τά όποια διαπράττουσι γυναίκες φέρουσι συνήθως ιδιαίτερον χαρακτήρα άποτροπαιότητος, διότι έννεκα του βίου και των σχέσεων της γυναικός, στάδιον έχουσι πρό παντός τον στενόν κύκλον της οικογενείας. Ούτω βλέπμεν γυναίκας κατηγορουμένας δι' εγκλήματα κατά συζύγου, τέκνων, συγγενών, σπανιώτερον δε άλλης φύσεως. Δύο δε τοιαύτας κακούργους έδίκασεν έσχάτως τó κακουργοδικείον της Γαλλίας, εύτυχώς.

'Η μία κατεδικάσθη εις θάνατόν. Και την αυστηράν άπόφασιν των ένόρκων έξ όλης καρδίας έπεδοκίμασε τó άκρατήριο. 'Ερόνευσε την προγονήν της με πρωτοφανή σκληρότητα! τó αίτιον του φόνου ήτο, ότι ήθελε να κερδίση διά του θανάτου της ύπερ του υιού της κάτι χρήματα, τά όποια, άν εξούσε τó θυμά της, θά έχανε. 'Ενώ εισήρχετο λιπών ή προγονή της, μόλις είκοσι ετών νέα και έγκυος, εις τον σταύλον,

δρα, την γλόην, άκούοντας τά νελαδίματα των πτηνών.

Τέλος της συνδιαλέξεως περατωθείσης, μετηνέχθη εις άλλο όχημα. 'Ενόησα ότι με παρέδωκαν, μ' επώλησαν αντί χρημάτων. 'Ο άνήρ και ή γυνή με παρέλαβον, φαινόμενοι λίαν ευχαριστημένοι διότι με είχον με έθεώρουν περιεργως ως τι φαινόμενον, με έψηλάφουν, έξήταζον διά των χειρών την κόμην μου, νομίζω μάλιστα ότι κατά την ήμέραν εκείνην και με έθώπευσαν.

Φθάσας εις τον οίκόν των, δηλαδή εις την τροχίλατον οίκίαν των, εκλείσθη έντός θαλαμίσκου μόλις φωτιζόμενου, έν φ μοι ήν άδύνατον να σταθώ όρθός. 'Αλλά τουτο ήν προσωρινή φυλακή, διότι μετά τινας ήμέρας μ' έθεσαν έντός σιδηρού κλωβού κλωβού φωτιζόμενου όλίγον άνωθεν διά μικρά; τετραγώνου κιγκλίδο, εύρειας όσον και ή χείρ. Είχον μετ' έμού δέμα άχύρινον, έφ' ήδυνάμην να κατακλιθώ και να κοιμηθώ. Ουδέποτε μοι άπηύθουν τον λόγον. 'Υπήκουον παθητικώς, περιδεής εις σημεία, εις βλέμματα του κυρίου μου, κρατούντος έν χερσί μάλιστα και έτοιμού να με κτυπήση.

Δέν εισέρρομαι ένταύθα εις άνωφελεις λεπτομερείας, επειδή γνωρίζετε ότι άνήκον εις θαυματοποιούς, οίτινες επεδεικνύον με έν τώ παραρτήματι αυτών, ως νέον άγιον, έλθόντα δεν ήξούρω εκ ποίας άγνωστου επαρχίας. Διεβίβαζον την τροφήν μου διά των κιγκλίδων του κλωβού υπό την έποψιν ταύτην δεν έχω να παραπονεθώ, διότι μοι προ-

σέφερον πλέον του πρέποντος προς τροφήν. Τότε εξήγον έμέ εκ του κλωβού μου, ότε έμελλον να έμφανισθώ ένώπιον του δημοσίου, έν δε τη περιπτώσει ταύτη μ' ένέδυσον διά παραδόξου ένδυματίας κατασκευασμένης διά πτερών διαφόρων χρωμάτων. 'Ενόησε έκάλυπτον την κεφαλήν μου δι' είδους πύλου, εκ δέρματος ζώου και έστολισμένου ώσαύτως διά πτερών έρυθρών, κυανών, κιτρίνων, πρασίνων.

Δέν θά είπω ύμιν όποια υπήρξεν ή έκπληξις μου ότε κατ' άρχάς είδον ένώπιόν μου πλήθος κινούμενον, θορυβώδες τó όποιον άπλήστως με παρατήρει, δεν θά είπω τας επανειλημμένας έκάστοτε άποπειράς μου προς αντίστασιν ίνα παραστήσω τó πρόσωπόν μου, την έσωτερικήν ταραχήν μου, την όργήν μου, τους άποπνιγομένους λυγμούς και τά δάκρυά μου, την άηδίαν.

'Ο κύριός μου εξήσκει επ' έμού την δύναμιν, την όποίαν και οι δαμασται των ζώων έτρεμον, άμα μ' έβλεπε, και ως δούλος, τον όποιον άπεστέρησαν της θελήσεως, υπήκουον. Ποίον μαρτύριον! Ποία παθήματα! Διότι, φεθ! συνησθάνομην την ταπεινώσιν μου, τó αίσχός μου!

(άκολουθεί)

τὴν ἐκτύπησε πρῶτον μὲ μίαν φουρκαν, ὕστερα δὲ τῆς ἔχου-  
σεν ἀπὸ τὸ αὐτί, καὶ τῆς ἐπέρασε βαθειὰ μέσα εἰς τὸ μυα-  
λό της ἓνα ζευγάρι ψαλίδια! Βλέπετε καὶ τὰ ὄργανα τῆς ἐκ-  
τελέσεως γυναικεία καὶ ὄλος ὁ φόνος, γένους θηλυκοῦ. Μὰ  
γυναῖκα ἦτο αὐτή!

Τὸ ἄλλο πάλιν τέρας ἐσπρωξε σώνει καὶ καλὰ μετὰ  
πολλοὺς κόπους ἓνα ἐργάτην ἀμαξῶν, τὸν ὅποιον εἶχεν ἐρα-  
στήν, νὰ σκοτώσῃ τὸν ἄντρα της, ὁ ὅποιος ἦτο ὁ μαστορὸς  
αὐτοῦ τοῦ ἐργάτου. Ἐνα πρῶτ' πρῶτ' ἐγάζει ταῖς φωναῖς ἢ  
γυναῖκα καὶ εἰδοποιεῖ ταῖς γειτόνισσας ὅτι ἤρθε τὸν συζυ-  
γόν της νεκρὸν εἰς τὸ ἐργαστήρι του. Πράγματι πηγαίνουν  
καὶ τὸν εὐρίσκουν κόκκαλο' σιμά του μίαν σανίδα ματωμένη  
ἦτο ριμμένη ἔς τὸ πάτωμα. Αὐτὰ ἦσαν θεατρικὴ ἐπιπόνησις.  
Ὁ δυστυχὴς ἐφρονεῖτο ἀπὸ τὸν ἐργάτην, πεισθέντα εἰς τὰς  
ἀδικακόπους προτροπὰς τῆς συζύγου· τὸν ἐκτύπησε μὲ μίαν  
σφύραν, καὶ ὕστερα τὸν ἐπνιξεν. Ἡ γυναῖκα κατεδικάσθη εἰς  
ἰσόβια καταναγκαστικὰ ἔργα, καὶ ὁ ἄλλος εἰς εἰκοσαετῆ,  
καὶ εἰς δεκαετῆ ἐπαγρῶπνησιν.

**Γυναῖκα σκυλί.** Μία νέα κόρη εἶχεν ἐκ γενετῆς πε-  
ρίεργον ἀσθένειαν· ὅλον τὸ ἀριστερὸν της μέρος ἦτο κτυπη-  
μένον ἀπὸ ἐντελῆ παραλυσίαν, καί... ἐγαυγίζεν ἀκατάπαυστα  
ἄσ' σκυλί. Ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν τὰ γυνίγματα ἐγιναν συ-  
χνότερα, καὶ ἠκολουθοῦντο ὑπὸ κρίσεων, αἰτινες διήρουν 15  
—20 λεπτά· τὰ δὲ γυνίγματα ἦσαν τόσο ἡχηρὰ, ὥστε ἀ-  
πεκρίνοντο εἰς αὐτὰ ὅλα τὰ σκυλιὰ τῆς γειτονίας. Τὸ εἶδος  
αὐτὸ τῆς ἀσθενείας τὸ ἑκτακτον ἐθεράπευσεν ἐκτάκτως ἓνας  
ἰατρός, ὁ κ. Βούρκ, καὶ ὁ τρόπος τῆς θεραπείας, ἀναγόμενος  
εἰς τὴν μεταλλοθεραπευτικὴν, ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Γαλλικὴν  
Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν.

Αὐτὸς ὁ κ. Βούρκ εἶχεν ἀνακαλύψει κατὰ τὸ 1857 ὅτι ἡ  
χρῆσις ὀρισμένων μετάλλων, μεταβαλλομένων κατὰ τὰ άτο-  
μα, εἶχε παράδοξον ἀποτέλεσμα τὴν ἐξέγερσιν τῆς ἐκλιπού-  
σης αἰσθητικότητος καὶ τῶν μυϊκῶν δυνάμεων. Καὶ εἶχεν  
εὑρεῖ ἐκτοτε ὅτι ὑποδερμικαὶ αἰνέσεις καταλλήλων μεταλλι-  
κῶν ἀλάτων ἐπέφεραν ἀνάλογον ἀποτέλεσμα. Εἶνε γνωστὰ  
πολλὰ περιστασια, καθ' ἃς ἡ ἀπίθανος αὐτῆς θεραπεία ἔσχε  
ταχεῖαν ἐπιτυχίαν· ἀλλὰ τὸ δύσκολον εἶνε νὰ εὑρεθῇ τὸ κα-  
τάλληλον εἰς ἕκαστον πρόσωπον μέταλλον, δεκτοῦ γενομένου  
ὅτι ὑπάρχει ἐν τοιοῦτον. Ἐπὶ τῆς κόρης, περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ  
λόγος, εἶχον δοκιμάσει ἀνωφελῶς πολλοὺς τρόπους θεραπείας,  
ὡς τὸν ἠλεκτρισμόν, τὴν ὑδροθεραπευτικὴν, καὶ ἄλλους, ὅτε  
ἤλθεν ἡ σειρά τοῦ κ. Βούρκ. Οὐδὲν μέταλλον εὔρεν ἐξασκοῦν  
ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κόρης, καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐγκατα-  
λίπῃ τὰς ἀναζητήσεις, ὅτε ἔσχε τὴν ιδέαν νὰ δοκιμάσῃ  
μεταλλὸν τι σπανίως μεταχειριζόμενον. Προσῆρμωσε γύρω  
εἰς τὸν λαμὸν τῆς ἀσθενοῦς μίαν σκευὴν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω  
μετάλλου, καὶ πρὸς τούτοις διέταξε χάπιον ἐκ τῆς αὐτῆς  
οὐσίας. Ἡ θεραπεία ἤρχισε τὴν μίαν ἡμέραν, τὴν ἄλλην ἐξη-  
φανίζετο ἡ παραλυσία, καὶ τὴν ἄλλην, ὦ τοῦ θαύματος! ἐ-  
παυσαν τὰ γυνίγματα, καὶ τὰ σκυλιὰ τῆς γειτονίας ἠσύχα-  
ζαν. Ἀλλὰ μήπως ἡ γλώσσα τῶν γυναικῶν ἔχει ὀλιγότερα  
γυνιστικά στοιχεία πολλάκις;

**Καὶ τὰ σκυλιὰ μᾶς κυνηγοῦν.** Ὁ κοινὸς  
σκώληξ τῆς γῆς δὲν ἀπαξιοῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ στρι-  
μώνεται καὶ μέσα εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα· θύρα δὲ τῆς εἰσ-  
όδου του εἶνε τὸ αὐτί. Ἐνας ἰατρός μνημονεῖ περιπτώσιν,  
καθ' ἣν ὁ σκώληξ εἶχεν εἰσέλθει διὰ τῆς καλουμένης Ἐύστα-  
χιατῆς σάλπιγγος ἀνατέμνων τὸ σῶμα μικρᾶς κόρης, ἤρθε

τὸν σκώληκα, τοῦ ὁποίου τὸ ἐν μέρος εἶχεν εἰσέλθει ἐντὸς  
τοῦ φάρυγγος, καὶ τὸ ἕτερον μεταξὺ τῶν ὀσταρίων τῆς ἀ-  
κοῆς. Ἄλλος ἀναφέρει ὅτι κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ γυ-  
ναῖκα δολόκληρον σκυλιὰ διὰ τοῦ ἀκουστικοῦ σωλήνος τοῦ  
ὠτός. Ἄλλος ἰατρός ἀναφέρει ἐξαιρετικώτερον περιπτώσιν ὡς  
ἐξῆς: Ἄθλον νὰ μὲ ζητήσῃσι διὰ νὰ ἴδω ἑπταετῆς παιδί,  
παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχε σκώληξ, τὸν ὅποιον τοῦ ἐβγαῖαν ἀπὸ  
τὸ αὐτί. Ὅταν ἐφθασα πλησίον τοῦ μικροῦ ἀσθενοῦς, ὅστις  
ἀπὸ δύο ἡμερῶν παρεπονείτο ὅτι εἶχε σφοδροὺς πόνους εἰς τὸ  
αὐτί, ἠδυνήθη νὰ βεβαιωθῇ τὴν παρουσίαν ἐν τῷ ἀκουστικῷ  
σωλήνι τμήματος σκώληκος ἐνὸς χιλιομέτρου τὴν διάμετρον.  
Τοῦ εἶχαν ἴδει βγάλει πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἓνα κομμάτι μή-  
κους 5 ἑκατοστομέτρων· κατώρθωσα νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ὑπόλοι-  
πον. Πλήρης ὁ σκώληξ εἶχε εἶχε μέγεθος 12 ἑκατοστομέτρων  
περίπου. Τὸ παιδί εἶχε βγάλει ἀπὸ τὸ στόμα τὰς προηγου-  
μένας ἡμέρας 5—6 σκώληκας ὀλίγον ὀγκωδεστέρας ἐκείνου  
τὸν ὅποιον ἐξήγαγον ἐκ τοῦ ὠτός, καὶ ὅστις ὑψωθείς ἀναμ-  
φιβόλως διὰ εὐσταχιατῆς σάλπιγγος, εἶχε τρυπήσει τὴν μεμ-  
βράνην τοῦ τυμπάνου.

## ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

### Πρακτορεῖον Χαδᾶ

**Νεάπολις, 31 Ἰουλίου.** Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοῦ σεισμοῦ  
θυμάτων, φονευθέντων καὶ τραυματισθέντων, ἀνέρχεται εἰς  
5000 περίπου. Αἱ ὑλικαὶ ζημίαι εἰσὶν ἀνυπολόγιστοι.

**Παρίσις,** αὐθημερόν. Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὑ-  
ποβάλλει εἰς τὴν βουλὴν τὴν μεταξὺ Γαλλίας καὶ τοῦ βῆ  
τῆς Τύνιδος σύμβασιν τῆς 6 παρελθόντος Ἰουνίου, τὴν ἀφο-  
ρῶσαν εἰς τὰς διοικητικὰς, οἰκονομικὰς καὶ δικαστικὰς με-  
ταρρυθμίσεις τὰς εἰσκατέας εἰς τυνησίαν. Ἡ Γαλλία ἐγγυᾶ-  
ται ὑπὲρ δανείου διὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ τυνησιακοῦ χρέους.

## ΕΛΛΗΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ Δ. Π. ΓΟΥΛΗ

### ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

<b>Δευτέρα</b>	ὥραν 7 π. μ.	Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Κορίνθου κατ' εὐθείαν δι' Ἀγγιον, Πάτρας, Ζάκυνθον, Κυλλήνην, Κατάκωλον, Μάραθρον, Πύλον, Κορώνην, Καλάμας, Γύθειον, Λεωνίδιον Σπέτσας, Ἰθράν καὶ Πειραιᾶ.
<b>Δευτέρα</b>	» 6 π. μ.	Δι' Ἀγγιον, λουτρὰ Μεθάνων, Πόρον, Ἰθράν, Σπέτσας, Χέλιον, Ἄστρος, καὶ Ναύπλιον.
<b>Τρίτη</b>	» 7 μ. μ.	Δι' Ἀγγιον, Ἀλιβερίον, Χαλκίδα, Λίμνην, λουτρὰ Λιδιψοῦ, Ἀταλάντην, Στυλίδαν, Ἠρασιῶς, Ἄλμυρον καὶ Βῶλον.
<b>Παρασκευὴ</b>	» 6 π. μ.	Ἰθράν, Σπέτσας, Λεωνίδιον, Γύθειον, Καλάμας, Κορώνην, Πύλον, Μάραθρον, Ἄγγ. Κυριακὴν Κατάκωλον, Ζάκυνθον, Κυλλήνην, Πάτρας, Ἀγγιον, Κορίνθον, Καλαμάκιον καὶ Πειραιᾶ.
<b>Παρασκευὴ</b>	» 6 μ. μ.	Διὰ Ἀγγιον, Ἀλιβερίον, Χαλκίδα, λουτρὰ Λιδιψοῦ, Στυλίδαν καὶ Βῶλον.
<b>Σάββατον</b>	» 6 π. μ.	Δι' Ἀγγιον, λουτρὰ Μεθάνων, Πόρον, Ἰθράν, Σπέτσας, Χέλιον, Ναύπλιον.